

Mr. sc. Drago Martinović: Komuniciranje jedinica lokalne samouprave s javnošću
(Recenzija rukopisa)

Recenzent: doc. dr. sc. Đorđe Obradović, Sveučilište u Dubrovniku

Važnost praktične primjene teorijskih znanja

Magistar znanosti Drago Martinović, dugogodišnji praktičar od osnovnih do rukovoditeljskih poslova u odnosima s javnostima, obrazovan u struci do magistarske razine i polaznik doktorskog studija iz informacijskih i komunikacijskih znanosti na Sveučilištu u Mostaru, napisao je knjigu *Komuniciranje jedinica lokalne samouprave s javnošću*.

Strukturu knjige čine uvod, 5 poglavlja i literatura, a opseg joj 159 stranica. Autor znakovito počinje uvod sažetom, a posve obuhvatnom definicijom komuniciranja lokalne samouprave: „Komuniciranje u jedinicama lokalne samouprave ima osnovni zadatak informirati građane o aktivnostima koje provodi grado/načelnik, općinske/gradske službe i općinsko/gradsko vijeće jer jedino informirani građani mogu sudjelovati u aktivnostima i u procesu donošenja odluka u općini/gradu.“ Upravo ta definicija čini temelj cijele knjige iz kojega izrasta njezina svrha – utvrditi kako funkcionira i kako bi morala funkcionirati lokalna samouprava u komuniciranju sa svojim ciljnim javnostima. Konačni cilj knjige predstavlja izvedba dokaza na studijama slučaja i na osnovi proučavanja teorije i provedenih istraživanja donošenje zaključaka i preporuka koji bi poboljšali planiranje, pripremu, provedbu i analizu komunikacijskih veza samouprave i građana zbog kojih postoji, u konkretnom društvenom i političkom okruženju, po političkom sustavu iznimno složenoj državi Bosni i Hercegovini.

Prvo poglavlje sastoji se od 6 podpoglavlja koja se raščlanjuju na manje cjeline, čime se postiže preglednost izlaganja tematike i lakša potraga za točno određenim dijelovima koji mogu zatrebati u određenom trenutku studentima i praktičarima u

odnosima s javnostima, kojima je ova knjiga prvenstveno i namijenjena. Autor se opredjeljuje za prihvaćanje provjerenih definicija odnosa s javnostima, daje povijesni pregled njihova razvitka u svijetu i Bosni i Hercegovini. Pohvalno što je Martinović uz, u svijetu vjerojatno najpoznatiju i najrašireniju definiciju odnosa s javnostima autora Cutlipa, Centera i Brooma, uvrstio i noviju, iz 2008. mostarskog sveučilišnog profesora Zorana Tomića. Samo tridesetak godina povijesti odnosa s javnostima u Bosni i Hercegovini ne mogu se mjeriti s oko 130 godina, koliko sustavno postoje u svijetu, ali to ne znači da se domaći znanstvenici ustručavaju dirnuti u autoritete i na teorijskoj razini. Uvod donosi i zakonsku podlogu koja regulira različite vidove komuniciranja lokalne samouprave, kao i ulogu međunarodnih organizacija koje još više usložnjavaju složeni politički sustav Bosne i Hercegovine, te pregled dosadašnjih istraživanja.

Drugo poglavlje detaljno razrađuje mjesto i ulogu službi i djelatnika za odnose s javnostima unutar organizacije. Upravo ovo poglavlje predstavlja ono što često nedostaje udžbenicima i priručnicima – nemogućnost praktične primjene teorijskih znanja. Stara i u znanstvenim krugovima često ponavljana misao „Nema bolje prakse od dobre teorije“ točna je kad god je jasno kako teoriju primijeniti. Bit navedene misli je u tome što se često događa u životu da se pogrešnim radom nanosi više štete nego ako se nešto i ne radi. Raditi treba, ali pravilno i, što je posao složeniji, ta praktična primjena mora biti što je moguće više sukladna dobroj teoriji. Kao što neboder sagrađen na slabim temeljima pada i nanosi golemu štetu, tako i nestručno komuniciranje lokalne samouprave sa svojim ciljnim javnostima, nanosi štetu i samoupravi i građanima koji je čine. Provodeći Martinovićeve naputke, i u onim jedinicama lokalne samouprave u kojima je komuniciranje s ciljnim javnostima povremeno i stihijsko, moguće je ustrojiti učinkovitu službu i odrediti radne zadatke djelatnicima koji bi ih uz pomoć ove knjige mogli sustavno provoditi.

Stratešku razinu komuniciranja u jedinicama lokalne samouprave Martinović razmatra u trećem poglavlju. Obradena su osnovna načela na kojima se temelji efikasna lokalna samouprava: pravna sigurnost, otvorenost, odgovornost, efikasnost, efektivnost, javnost i transparentnost. Ukazuje se i na važnost dobivanja povratnih informacija

čime se garantira javnost rada i otvorenost jedinica lokalne samouprave. Posebno su opisani i obrazloženi odnosi s medijima, kao jedan od najvažnijih aktivnosti odnosa s javnostima, ali i odnos s unutarnjim i vanjskim javnostima, s ciljem stvaranja prepoznatljivog imidža grada/općina

Pregled stanja struke odnosa s javnostima u jedinicama lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini donosi se u četvrtom poglavlju. Autor uspoređuje istraživanja provedena 2008. i 2010. Pomaci postoje, ali su spori i nedovoljni. Primjera radi, strategiju komuniciranja s javnostima izradila je i usvojila 21 općina/grad obuhvaćena istraživanjima, u 10 općina/gradova tek je u tijeku izrada strategije, a ostalih 10 jedinica lokalne samouprave nema je uopće. Pa kako će komunicirati sa svojim ciljnim javnostima kad nemaju ni strateška, a kamoli razrađena taktička rješenja? Slabo, nikako ili kad komuniciraju pogrešno. Tim više je vrijedna Martinovićeva knjiga koja nudi primjenjiva rješenja osmišljavanja strategije i njezine razrade na taktička i operativna djelovanja.

Trendovima razvitka odnosa s javnostima u lokalnoj samoupravi bavi se peto poglavlje. Kao što su i ostala poglavlja utemeljena na teorijskim dosezima i istraženju praksi, tako ni ovo peto ne bježi od stvarnosti u nekritičke lamentacije. Zasniva se na iskustvima u zemljama s mnogo dužom tradicijom u odnosima s javnostima i usporedbom s istraživanjima o stanju struke provedenim u Bosni i Hercegovini, pa autor dolazi do realnih zaključaka o sadašnjim trendovima i budućem razvitku po kojima stanje nije ni sjajno ni bajno, ali određeni pozitivni pomaci postoje.

Opsežan popis literature i mrežnih izvora može pomoći za dublje proučavanje pojedinih tema, a zastupljenost domaćih i stranih autora na različitim jezicima svjedoči o sustavnosti autora koji je specifičnosti političkog sustava Bosne i Hercegovine stavio u širi kontekst i u njemu tražio primjenjiva rješenja.

Upravo je primjenjivost ponuđenih rješenja u složenom političkom sustavu Bosne i Hercegovine najveća vrijednost knjige Drage Martinovića *Komuniciranje jedinica lokalne samouprave s javnošću*. Tematika je izložena jasno, sažeto i precizno, jednostavnim i lako pamtljivim stilom, što je svakako prednost i za studente koji će po

njoj učiti, i za praktičare koji će uz njezinu pomoć osmišljavati strategiju i provoditi taktička i operativna rješenja. Prevedeni američki udžbenici ne mogu ponuditi ni savjete, ni naputke za specifičnosti današnje lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini, a na domaćem tržištu nema drugih knjiga s tako usko primijenjenom suvremenom teorijom na praksu komuniciranja jedinica lokalne samouprave s njezinim ciljnim javnostima. Zato kraj Martinovićevog djela i nije stvarni kraj, nego svojevrsan poziv na buduća istraživanja koja bi, zahvaljujući i ovoj knjizi, trebala pokazati brže pozitivne pomake u razvitku demokratičnosti, po političkom sustavu vrlo složenog, a po različitostima bogatog društva Bosne i Hercegovine

doc. dr. sc. Đorđe Obradović

(Dubrovnik, 27. 5. 2010.)